

vágja föl. Egy 30-as és egy 18-as Pini-kay keretből áll és kapacitása ugyancsak 10 órai napi üzem mellett 7—8.000 m³.

A kihozatal ezen a fűrészzen 56—60% s a felfűrészelési költség 20—22 munkás foglalkoztatásával 8.50 S-et tesz ki rönk m³-ként.

Az erdészeti melléküzemek között megemlítendő még a ritzingi erdőgondnóságban saját regieben folytatott s többnyire csak háziszükséglet fedezésére szolgáló mészégetés, két állandó kemencével.

(Folytatjuk.)

Az építőiparról szóló törvényjavaslat erdészeti nézőpontból.

Irta: Modrovich Ferenc.

Az építőiparról szóló jogszabályaink az 1884. évi 46.188. sz. kereskedelemügyi miniszteri rendeleten és a kiegészítő rendeleteken alapulnak, de mindezideig még törvénnyel szabályozva nincsenek. Az építőipar nagyarányú fejlődése e hiányt mindjobban érezhetővé tette, és ezért a kormány és az érdekelt szakkörök az építőipar gyakorlásának egységes törvényben való rendezését mind szükségesebbnek találták. E törekvések születtek az 1912. évi törvényjavaslatot, amely azonban az érdekképviseltekkel való megtárgyalásnál tovább nem jutott. A háború után az építőtechnika újabb fejlődése és a nehéz gazdasági viszonyok szülte éles verseny a kérdés szabályozását mind égetőbbé tette. A közérdek és az ipari körök szorgalmazására Walkó akkori kereskedelemügyi miniszter úr 1925-ben új törvénytervezetet készítettett, amely a régebbi és fentemlített rendeletekben lefektetett jogszabályokon túlmenőleg az egész építőipar terén igyekezett az összes kérdéseket rendezni. E törvénytervezet akkori tárgyalása azonban fennakadt az egyes szakörök, és pedig főleg a mérnökök és az építőmesterek, utóbbiak és a kőművesmesterek között felmerült nagy ellentéték miatt. A nehézséget még fokozta az a körülmény, hogy a mérnöki rendtartásról szóló 1923. évi XVII. t.-c. alapján kibocsá-

tandó volt a mérnöki munkák egy részének főiskolai képzettségű mérnökök részére való fenntartásáról szóló kereskedelmi miniszteri rendelet akkor még nem jelent meg. Minthogy e munkák egy része az építések végrehajtására is vonatkozhatott volna, egyértelműleg az az óhaj nyilvánult meg, hogy a törvénytervezet tárgyalása csak a mérnöki munkafenntartásról szóló rendelet kiadása után folytattassék. Ez a rendelet hosszas, és sokszor igen éles küzdelem után végre két évvel ezelőtt tető alá jutott.

Ez akadály is megszűnván, az érdekelt körök állandó sürgetése mellett Bud, jelenlegi kereskedelemügyi miniszter úr újból törvénytervezetet készített az építőipar gyakorlásáról. E tervezetet megnyilatkozás végett kiadta a mérnökképző főiskoláknak, és az összes érdekképviseléseknek, így egyesületünknek is. Ez ügyben már két ízben is volt értekezlet a kereskedelmi minisztériumban, amelyek azonban az erős elvi ellentétek miatt még eddig megegyezésre nem vezettek.

Nem akarom itt a törvénytervezetet részletesen ismertetni, hiszen azt az Erdészeti Egyesület is tárgyalta, és a Mérnöki Kamara hivatalos kiadmányaiban minden kamarai tag kezéhez is eljutott.

A törvénytervezet egész ipari jogrendszerünk elveivel egyezőleg, az építőipar terén is a képzettséghez való kötöttség álláspontján áll. Az építőipar egész területére, tehát nemcsak mint a régebbi rendeletek a magasépítés, hanem a mélyépítés, mint út-, vasút-, híd- és vízépítés terére terjed ki. Új a törvénytervezetben tehát a mélyépítőipari munkakör szabályozása, ahol kétféle ipari jogosítványt különböztet meg, mint a mélyépítőmesterit, és alsó fokon a pálya- és vízmesteri munkakört.

A törvénytervezet az erdészetet kettős nézőpontból, és pedig általános erdőgazdasági és az erdőmérnöki kar nézőpontjából érinti.

Tudjuk, hogy a rendszeres erdőgazdaság az üzleti és kezelési épületek létesítése és fenntartása révén, az erdei termékek szállításának lehetővé tétele érdekében stb. szinte állandóan építkezésekkel kapcsolatos, amelyeket évszázados gyakorlat szerint az erdőbirtokos erdőmérnökeivel végeztetett minden ipari képesítés, vagy iparendély nélkül, és pedig, jogos büszkeség-

gel mondhatjuk, mindenkor szakszerűen és kifogástalanul. Sőt vannak speciális erdészeti építkezések, amelyeket az erdőgazdaság igényeinek megfelelően erdőmérnöki vezetés nélkül el sem lehet végezni. A fontosabb ily természetű és az erdőgazdasággal szorosan összefüggő építési munkák közé tartoznak:

az erdészeti különleges építmények, mint csúsztatók stb., az erdőüzemek körében előforduló erdészeti jellegű irodaépületek, tisztviselői és munkáslakóházak, amelyek rendszerint nem haladják túl a kétemeletnyi magasságot, erdőgazdasági és ipari magasépítmények, mint fűrésztelepek, magpergetők, mészégetők, kisebb tégláégetők stb. felépítményei, tüzelőberendezések, kazánfalazások, gépalapok, gyárkérmények stb.; föld- és sziklamunkák, támasztó- és bélésfalak, az erdőgazdasággal kapcsolatos sajáthasználatú, vagy közforgalmú utak, vasutak, siklók, kötélpályák és függőpályák, mindennemű gazdasági vasutak építményei és ezek szádfalas, vagy cölöprácsos alapozású hídfalazatai, és 25 m-nél nem nagyobb támasztóközű hídszerkezetei; különleges erdészeti szállítóberendezések, felszíni vízmentesítések és alagsövezések, kisebb jelentőségű vízfolyásoknak az erdőgazdasággal kapcsolatos szabályozása sajáthasználatú vízerő kihasználásával, vadpatakok szabályozása, erdészeti vízhasznosítások, öntözőberendezések, halastavak és azok, valamint munkás- vagy tisztviselőtelepek vízellátó berendezései, továbbá az úsztatással vagy tutajozással kapcsolatos művek, mint gátak, zsilipek, áteresztők, csatornák, gerebek stb. és más víziépítmények.

Természetes és jogos követelménye az erdőgazdaságnak, hogy az új törvény eme, régi évszázados tradíción, szerzett jogon alapuló erdészeti építési tevékenységet béklyóba ne szorítsa, mert ez a jogfosztáson kívül az erdőgazdasági üzemet megbénítaná, és az amúgy is oly sok nehézséggel küzdő erdőgazdaságnak még óriási anyagi megterhelését is vonná maga után.

Az erdőmérnöki kar nézőpontjából először is fontos érdek fűződik ahhoz, hogy az előbb említett, az erdőgazdaságokkal kapcsolatos építkezéseket az okleveles erdőmérnök nemcsak saját, vagy mint állandó alkalmazott, munkaadója részére végezhesse, hanem harmadik személy megbízásából is, oklevele

és az erdőüzemekben szerzett ezirányú, igazolt szakbavágó gyakorlat alapján. Második követelménye, nézetem szerint, az erdőmérnöki karnak az, hogy főiskolai műszaki előképzettségénél fogva a mélyépítő és magasépítőipar gyakorlására megfelelő feltételek mellett szerezhesse meg a jogosítványt. Ez különösen aktuális kívánalom ma, amikor kartársaink egy része nem tud a szorosán vett erdőgazdaságnál kenyérkeresetet találni, és így magánmérnöki irodákban, vagy iparvállalatoknál kénytelen elhelyezkedni.

E két nézőpontból vizsgálva az előadói törvényjavaslatot, azt látjuk, hogy a 32. §. c) pontjában foglalt rendelkezés kielégítheti az erdőgazdaság igényeit, mert ez kiveszi az erdőgazdasági építkezéseket, amelyeket a birtokos maga, vagy állandó alkalmazottja saját céljára végeztet, az építőiparossal való végrehajtás kötelezettsége alól, de csak akkor, ha a birtokos maga, vagy alkalmazottja a törvény, vagy annak 13. §-a alapján kibocsátandó rendeletben előírt képesítéssel bír, vagy az iparengedély kiadásának előfeltételeivel rendelkezik. Az idézett 13. §. 3. alapján kiadandó rendelet fogja t. i. megállapítani azon munkákat, amelyeket a gépész... stb., erdőmérnök oklevele alapján a magas-, ill. mélyépítés terén végezhet.

Ezen a rendeleten áll vagy bukik tehát, vajjon az erdőgazdaság érdekei kellően tekintetbe fognak-e vétetni, és egyúttal ez a rendelet lesz döntő fontosságú arra nézve is, hogy az erdőmérnöki kar első követelménye mennyire teljesedik. Sokkal kívánatosabb volna tehát, ha az erdőmérnöki oklevél képesítő erejénél fogva elvégezhető munkákat a törvény írná körül; de ha ez már nem volna lehetséges, akkor legalább arra kell törekednünk, hogy abban minden, a fentiekben már vázolt munka felsorolása bennfoglaltassék. A kereskedelmi miniszter úrnak a törvénytervezetet kiadó kíséző rendelete erre nézve arra az álláspontra helyezkedik, hogy jobbnak tartja, ha az élet és a technika fejlődésével változásnak kitett ily felsorolások nem magában a törvényben, hanem rendeleti úton szabályoztassanak, amely éppen a változásokat az élethez símulva könnyebben engedi meg. Éppen ezért kívánatos, hogy e rendelet kibocsátása előtt az erdészeti érdekképviselő feltétlenül meghallgatásra találjon.

Az erdómérnöki karnak második, a mély-, illetve magas építőipar elnyeréséhez megállapítandó feltételek ügyében való követelménye a törvénytervezetben kielégítő megoldást nyer. Hiszen az erdómérnöki oklevél csak egy évi gyakorlat után már képesítene a kőműves- és ácsmesteri, valamint a pálya- és vízmesteri ipar gyakorlására. A magasépítőmesteri ipar gyakorlására a tervezet az erdómérnökök részére három évi szakbavágó gyakorlatot és kiegészítő vizsgát ír elő, épúgy, mint az építészeken és a mérnökökön kívül az összes többi okleveles mérnökökre.

A mélyépítőmesteri ipar gyakorlására előírt feltételek azonban már sérelmesek az erdómérnökökre. Tudniillik itt a tervezet az építészeknek lehetővé teszi, hogy 6 évi (a Mérnöki Kamara módosító indítványa szerint 4 évi) gyakorlat után kiegészítő vizsga nélkül juthassanak az iparendelő birtokába, míg az erdómérnökökre nézve ez a kedvezmény nem állana fenn. Ez a rendelkezés ellentétben áll a törvénynek alapelveivel, t. i. a képzettséghez való kötöttség elvével, mert éppen a mélyépítés körébe tartozó diszciplínákban, mint út-, vasút-, híd- és vízépítéstanban mérnökeink az építészeket jóval túlhaladólag alaposabb kiképzésben részesülnek a főiskolán, és igazán legszerényebb kívánságunk is csak az lehet, hogy a mélyépítőmesteri iparra szóló feltételek az erdómérnökökre nézve is ugyanúgy állapíttassanak meg, mint az e téren jóval kisebb képzettségű építészre. Tudomásom szerint a Mérnöki Kamara honorálta is az erdómérnöki karnak ezirányú kívánságát, és a maga előterejtszítésében is kérte a sérelmezett pont módosítását. Tudjuk ugyan, hogy az építészek feltűnő kedvező elbírálása az építészek és a mérnökök között sokáig folyt küzdelem kompromisszumos megoldásának következménye, de ez még mindig nem lehet ok az egyenlő elbírálás elvének megsértésére.

Végül még az erdészeti altisztek munkavezetőkként való alkalmazhatósága érdekében célszerűnek mutatkoznék a felszólalás.

Így nevezetesen a 29. §. d) pontjának oly kiegészítését kellene szorgalmazni, hogy az esztergomi erdőgazdasági szakiskolát, vagy a vadászerdei továbbképző tanfolyamot végzett erdőaltisztek három évi szakbavágó gyakorlat után külön vizsga nél-

kül is alkalmazhatók legyenek munkavezetökként (pallérként). Meg lehetne még esetleg kísérlni, hogy a kőműves- és ácsmesteri iparengedély elnyerésénél szintén bizonyos kedvezőbb elbírálásban részesüljenek az előbb említett képesítéssel bíró altisztek. Nem valószínű azonban, hogy ily értelmű kérelem eredménnyel járna, mert hiszen a háború előtt a kincstári erdőhatóságoknál alkalmazott famesterek részéről is megkívántatott legalább a kisebb kőműves- vagy ácsmesteri képesítés megszerzése.

Értesülésem szerint a törvénytervezet ügyében még további tárgyalások is várhatók, amelyek talán végre mégis megegyezést az annyira óhajtott közeledést, ha nem is a teljes megegyezést az ellentétesen érdekelt körök között. Minthogy a törvény, mint előbb kifejtettem, az erdőgazdaság és az erdőmérnöki kar fontos érdekeit is érinti, azt hiszem, nem végeztem felesleges munkát, amikor a szaktársadalom figyelmét jelen soraimmal fel akartam hívni e kérdésre. Igen kívánatos volna, ha a szaktársak közül többen is foglalkoznának ez ügygel és észrevételeiket még a tárgyalások lezárása előtt közölnék az Országos Erdészeti Egyesülettel, hogy azokat a további tárgyalásokon értékesíthesse.

EGYESÜLETI KÖZLEMÉNYEK

Írói tiszteletdíjak! Az Országos Erdészeti Egyesület 1930. évi május hó 30-án tartott igazgatóválasztmányi ülésében elhatározta, hogy az egyesület 1930. évi július 1-től kezdődően, az Erdészeti Lapokban megjelenő cikkekért írói tiszteletdíjat fizessen. És pedig: a szerkesztő részéről átdolgozást nem igénylő cikkekért 16 oldalas ívenként 64 pengőt, fordításokért vagy átdolgozást igénylő cikkekért 16 oldalas ívenként 32 pengőt, egyszerű közleményekért 16 oldalas ívenként 24 pengőt. Szíves tudomásulvétel végett közli: a kiadóhivatal.

Adó és könyvelés. Értesítjük t. tagjainkat, hogy adó- és könyvelési ügyekben szerkesztőségünk díjmentesen ad felvilágosítást.

Kedvezményes tűzifaszállításra jogosult újabb feladó vasúti állomások. Az illetékes vasúti igazgatóságok lapunk legutóbbi számának megjelenése óta a következő állomásokat vették fel a kedvezményes tűzifaszállításra jogosult feladóállomások sorába: